

Školní rok 1922 - 23.

A. Učitelstva:

1.) Stav učitelstva počátkem škol. roku byl tento:

a) na kmenových třídách postupných (5):

1.) Jaroslav Metlický, def. řídicí učitel, t.č. správce školy v Žilině na Slovensku. Je zastupován

Stanislavem Nolčem, řádně zatímním učitelem ve Velkých Popovicích.

2.) Bohuš Vacek, definitivní učitel, od 1. září 1922 zástupce správce školy (pověřen správcem školy výnosem o.š.v. ze 30.19. 1922 č.3234.).

3.) František Háže, definitivní učitel, t.č. zastupující odborný učitel na III. měšťanské škole chlapecké ve Uršovicích. Je zastupován

Antonínem Zemanem, definitivním učitelem ze II. obecné školy chlapecké v Nuslích.

4.) Karel Dlabal, definitivní učitel.

5.) Na páté, řádně systemisované definitivní místo, presentován byl učitel Ludvík Šaffek z Benešova; tíž byl však zemskou školní radou přeložen počátkem tohoto škol. roku jakožto definitivní odborný učitel na zdejší měšťanskou školu, takže místo na naší škole zůstává opětně definitivně neobsazeno. Jest na něm ustanoven Damas Muchka, definitivní učitel v Krhanicích zastupujícím učitelem. Byl však počátkem škol. roku přikázán ve funkci správce školy na státní menšinovou školu obecnou do Svádova u Ústí n. L. s tím, že zdejší zastupující místo zůstává mu zachováno. Jest zastupován

Marii Uelebovou.

b.) Na třídách pobočných (5)

α.) Definitivních (2) :

6.) *Ludmila Mandlíková, definitivní učitelka t. č. na zdravotní dovolené. Je zastupována Jarmilou Kunovou.*

7.) *Anežka Tomanová, provdaná Macháčková, definitivní učitelka. Tato byla zatímně služebně přidělena (od 1. 12. 1921) na I. obecnou školu dívčí v Brně, na Křenové, a na její místo do Hostivaře ustanovena ve funkci zastupující učitelky*

Růžena Svatošová, roz. Vičarová, do té doby definitivní (ad pers.) odborná učitelka v Brně. Posléze jmenovaná byla však od 1. září 1922 přeložena na zdejší měšťanskou školu a na její místo dosazena

Klementa Divišková, zastupující učitelka.

β.) *zatímních (3) :*

8.) *Jaroslava Dlabalová, roz. Metlická, řádně zatímní učitelka.*

9.) *Jana Brožová, řádně zatímní učitelka – byla přidělena II. měšťanské škole ve Uršovicích ve funkci zastup. odbor. učitelky a na naší škole je zastupována*

Jarmilou Maškovou.

10.) *Jarmila Štětínová, dosud řádně zatímní učitelka na III. zdejší zatímní pobočce (-která jest poč. letoš. šk. roku zrušena - viz dále) byla ustanovena řádně zatímní učitelkou při IV. obec. škole chlap. v Nuslích s platností od 1. září 1922, čímž byla zbavena zdejší zatímnosti.*

Z uvedeného přehledu je zřejmo, že počátkem šk. roku 19²²/23 fakticky vyučovali na zdejší škole:

Bohuš Vacek, defín. uč. a zást. zpr. školy,

Karel Dlabal, defín. učitel,

Jaroslava Dlabalová, řádně zatímní učitelka,

Antonín Zeman, zastupující uč.,

Stanislav Nolč, -" - -" -,

Marie Velebová, -" - -" -,

Klementa Divišová, -" - -" -,

Jarmila Kunová, -" - -" -,

Jarmila Mašková, -" - -" -,

Ženským ruč. pracím vyučuje Marie Dvořáková, defín. uč. ruč. pr.

Náboženství římsko-katolickému Josef Cháb, děkan - ve tř. III.a, III.b, V.b;

Josef Fencel, kaplan - ve tř. I., II.a, b, IV.a, IV.b, V.a

Náboženství československému Edmund Přikryl,

soukromý úředník z Nuslí - u 1 oddělení.

2.) Změny ve sboru učitelském u I. pololetí šk. roku, t.j. od 1.¹/9. 1922 do 31.¹/1. 1923:

1922 - 1. října odchází Ant. Zeman na zdejší školu měštanskou.

Na jeho místo ustanovena zastup. učitelka Marie Nygrýnová z Kunratic.

1. listopadu vrací se Ant. Zeman na naši školu.

1. listopadu odchází na měst. školu zdejší Jarmila Kunová.

Je zastupována Marií Nygrýnovou.

4. listopadu odchází Klem. Divišková na zdravotní dovolenou (do 15.12. 1923). Až do konce listopadu supluje v její třídě (III.b.) střídavě všichni členové sboru.

1. prosince nastupuje za Kl. Diviškovou zastupující učitel Josef Holub z Vosnice.

1. prosince odchází Ant. Zeman na zdravotní dovolenou (do 30.1/4. 1923).

Na jeho místo nastupuje zastup. učitel Ant. Bušta z Dol. Jirčan.

1923 - 1. ledna odchází Jarmila Kunová (t.č. na měst škole zdejší) na nově otevřenou pomocnou třídu při obec. škole chlapecké na Král. Vinohradech - u Tržnice).

15. ledna odchází Ant. Bušta na zdravotní dovolenou (do 15.12. 1923).

Je od téhož dne zastupován učitelkou Jindřiškou Paříkovou ze Záběhlic.

Stav učit. sboru ku dni ^{31.} ledna 1923 je následující:

Bohuš Vacek, def. uč. a zást. zpr. školy,

Karel Dlabal, def. uč.,

Jaroslava Dlabalová, řád. zatím. uč.,

Jindřiška Pařízová, zast. uč. (za Buštu - Zemana),

Stanisl. Nolč, - " - ,

Marie Velebová, - " - ,

Josef Holub, - " - (za Diviškovou),

Mar. Nygrýnová - " - (za Kunovou-Mandlíkovou),

Jarmila Mašková, - " - .

B. Zápis žactva.

Počátkem škol. roku zapsáno bylo

u I. tř. 29 hochů, 25 dívek, celkem 54 žáci;

u II. tř. 38 " , 39 " , " 77 ž.;

u III. tř. 49 " , 50 " , " 99 ž.;

u IV. tř. 61 " , 49 " , " 110 ž.;

u V. tř. 54 " , 56 " , " 110 ž.;

úhrnem 231 hoch , 219 dívek , 450 žáků.

Dle náboženského vyznání:

352 žáci vyznávají římskokatolického,

43 ž. " československo,

8 ž. " evangelického,

2 ž. " israelitského,

45 ž. bez náboženského vyznání.

Bezprostřední důsledek zápisu :

Jelikož u I. třídy nedostoupil počet žáků zapsaných počtu, podmiňujícího ponechání třídy pobočné (t.j. 75 ž.), byla pobočka při této třídě od 1. září 1922 zrušena výnosem o.š. výboru z 15. září 1922 (bez čísla) – po zmocnění výnosem z.š. rady z 1. června 1922 č. 1661 praes.

Při ostatních třídách pobočky zůstávají.

Stav 1. 1. 1922 je tudíž tento:

5 kmenových tříd hlavních

4 třídy pobočné, z nichž 2 definitivní a

2 zatímní

Přebytečné řádně zatímní místo učitelky po zrušení 1 zatímní pobočky bylo anulováno výnosem o.š. výboru ze 31. října 1922 č. 5190/zž P, jímž Jarmila Štětinová, dosud řádně zatímní učitelka při zdejší škole byla tohoto místa zbavena a ustanovena řádně zatímní učitelkou při IV. obecné škole chlapecké u Nuslích s právní platností od 1. září 1922.

E. Práce školní

Vyžadovala jak po učitelstvu, tak po žactvu mimořádného přepínání sil fyzických i duševních ulivem dvou okolností před nimiž stál sbor učitelský po nescetných bezvýsledných intervencích bez vlastní viny naprosto bezradně.

Je to jednak neblahý stav místní bytové otázky učitelstva,

jednak nedostatek učeben při zdejší škole.

Uvěčná škoda onoho značného kvanta vyplývané energie učitelstva, zmar-něné vyčerpávajícím, u pravdě nádenických každodenním dojížděním většiny učitelského sboru „do práce“ odjinud. Prostě zaznamenávám:

Počátkem šk. roku z 9 členů sboru dojíždělo 5:

Zeman – z Nuslí, Nolč – ze Říčan, Velebová – z Kr. Vinohrad

Divišková – z Prahy 21. a Mašková – z Uršovic;

U pololetí dojíždí dokonce 6 členů sboru:

Paříková - z Nuslí, Nolč - ze Říčan, Velebová - z Kr. Vinohrad,

Holub - z Prahy II., Nygrýmová - z Prahy II., Mašková - z Uršovic.

Okolnost druhá – nedostatek učeben – zdá se, že získala při naší škole domovské právo. Jejím projevem je t.zv. střídavé vyučování (t.j. 2 třídy se střídají v 1 učebně), o němž praví prováděcí předpis c.k. zemské rady v § 15. defin. řádu školního a vyučovacího: "... Tento způsob vyučování pokládati lze pouze za **výjimečný** a zavedení jeho povoliti lze zpravidla jen na krátký čas, nejlépe na dobu jednoho roku."

Skutečnost naproti tomu vypadá takto:

Když ve škol. roce 19¹³/₁₄ (od 1. 1. 1914) otevřena byla nová zatímní pobočka při V. třídě (celkem třída desátá), nedostávala se 1 učebna. Proto zavedeno ve třídách II.a) a II.b) střídavé vyučování. Stav tento trval ve škol. letech 19¹³/₁₄, 14¹⁴/₁₅, 15¹⁵/₁₆, 16¹⁶/₁₇, 17¹⁷/₁₈, 18¹⁸/₁₉, 19¹⁹/₂₀ - t. j. 7 roků školních.

Ve škol. roce 19²⁰/₂₁ otevřena byl I. ročník školy měšťanské v 2 třídách (A a B), o něž pak zmenšil se dále počet učeben školy obecné, která měla pak pro 10 tříd pouze 7 učeben. Střídavé vyučování polodenní rozšířeno bylo v další 2 třídy, takže existovalo ve třídách I.a)b), II.a)b) a III.a)b).

Ve škol. roce 19²¹/₂₂ přibyl měšťanské škole II. ročník, pobočka I.B následkem nedostatku místnosti připojena ke třídě kmenové, takže u nás zůstal stav minulého roku:

střídavě se vyučovalo zpětně ve třídách I.a)b), II.a)b) a III.a)b).

V letošním škol. roce (19²²/₂₃) přibyl měšťanské škole III. ročník, naší škole ubyla 1 pobočka (při I. třídě) a střídavé vyučování posunulo se o třídu výše, do tříd: II.a), III.a)b) a IV.a)b).

Tento devátý „jubilejní“ rok střídavého vyučování projevil se povážlivým opatřením ve formě nutné restrikce počtu učebních hodin ve třídách III.b), IV.a) a IV.b), by odpolední turny v těchto třídách nebyly prodloužovány do pozdních hodin. Ale i při tomto spatření pláče školní hygiena a pedagogicko-didaktická stránka vyučování.

Mimo to jest uvážiti fakt rázu všeobecného, ba všesvětového: oslabení lidských organismů po stránce fyzické i psychické, dědictví to z dob válečných a po-válečných zanechalo své stopy samozřejmě jak v žactvu, tak v učitelstvu, takže obě složky, školu reprezentující dnes vlastně dosud živoří, jsou ochromeny ve své životní zdatnosti. Tento fakt s oběma výše uvedenými, speciálně místními zjevy tvoří prostředí, v němž se potácíme.

*Nám učitelům nezbývá, než vzpomínat, jen vzpomínat,
že Kdosi velký Kdysi dávno tvořil úchvatné plány „dilen lidskosti“,
a jiný, rovněž před několika stovkami let mluvil o škole, o učení
jakožto „... lákadle, aby hoši neměli z učení menší rozkoše, než
když celé dni tráví, hrajíce ořechy, míčem a běháním.“
(M.Luther).*

*Náš pesimismus nachází spíše výraz v rozhořčených slovech
Lubinových, žalujících „... jako kdyby bylo bývalo někomu roz-
kázáno, aby schválně a s veškerým úsilím vymyslel způsob a
prostředek, kterým by zároveň učitelé i žáci pouze s nesmírnou
prací, s ohromnou ošklivostí, s nekonečnými útrapami a teprve
po uplynutí dlouhé doby, onino přiváděli, tito byli přiváděni ku
poznání...“*

*“... kolikrát na toto myslím neb vzpomenu v hněvivé mysli, toli-
krát celý se chuěji a hrozím se v hlubinách srdce.”*

!: Viz Komenský "Didaktika velká" kapit. X. a XI. ":!

A ovoce těchto poměrů ?

*4. / listopadu 1922 odchází na zdravotní dovolenou kolegyně Klementa
Divišková s těžkým neduhem žaludečním;*

*1. / prosince 1922 kolega Ant. Zeman po prudkém záchvatu chrlení krve
s plicním neduhem do sanatoria v Prosečnici a konečně*

15. / ledna 1923 Antonín Bušta se zhoršeným plicním katarrem.

– Bude tomu konec? –

Po stránce všeobecné (tedy nikoliv pouze místní) usměrněna byla činnost národního školství některými

novými zákony

z nichž na prvním místě sluší jmenovati

t. zv. malý školský zákon (= zák. ze dne 21. srpna 1922 č. 226).

Vynutila si jej doba. Seznalo se totiž, že ve znění stále platného ruského základního zákona o školách obecních, ze 14. května 1869 s tendencí liberální - a jeho reakčního souputníka, t. j. rusk. zákona (škol. novely) ze dne 2. května 1883, č. 53 nemůže býti mládež vychována k republikánské demokracii, a prorocká výstraha Masarykova o nezbytosti „převýchovy“ a „odrakouštění“ byla by odsouzena zůstatí okřídlenou sentencí snad na věky. Mnohá ustanovení těchto zákonů pak, ba dokonce duch těchto zákonů byly v přímém rozporu s Ústavní Listinou Rep. Čsl. (= zákona ze dne 29. února 1920 č. 121).

Malý školský zákon řeší prozatím potřeby školství nejaktuálnější.

a) Zavádí do škol nové učebné předměty:

- 1.) občanskou nauku a výchovu (pozn: v průvodním vládním návrhu pomýšlelo se na zavedení, občanské mravouky, jakožto předmětu. Ve schváleném zákoně provedena slouní metamorfosa jakožto politický ústupek Klerikální straně lidové, která houževnatě hájí zásadu mravouky náboženské.);
- 2.) ruční práce výchovné i pro chlapce (tak, jak se v jiných zemích - Švédsku, Norsku, Dánsku, Francii, Anglii, Německu a Americe již dávno stalo);
- 3.) místo dosavadního tělocviku nyní tělesnou výchovu na širší basi výchovné a hygienické, než dosud bylo. Jest povinná i pro dívky.

b) Stanoví nové zásady vyučování náboženství.

(Sprostění povinnosti žáků bez vyznání a vyznání státem neuznaných. Sprostění ostatních žáků, žádají-li o to rodiče nebo jejich zástupci. Umístění hodin nábož. na hodiny krajní).

c) Stanoví počet žáků na třídu:

- pro šk. léta 19²²/₂₃ až 19²⁶/₂₇ na 80 dětí
- " - 19²⁷/₂₈ až 19³¹/₃₂ na jednotř. šk. 65 ž.,
na ostatních 70 ž.
- " - 19³²/₃₃ a dále na jednotř. 50 ž.,
na ostat. 60 ž.

d) Učitelé a učitelky mohou vyučovati chlapce a dívky na všech stupních a druhých škol obecních a občanských.

e) Povinnost chodit do školy obec. a občanské trvá plných 8 škol. let. (Toto jest pádná rána do ustanovení škol. novely. Tím ruší se u mnohých žáků - nedbalců kouzlo a „poesie“ kříženého 14. roku věku.) Povolo-
vání jakýchkoliv úlev u docházce budiž ihned zastaveno.

Ustanovení sub b), d) a e) zavedena již v tomto školním roce, sub a) 1-2-3) až ve škol. roce příštím. Velmi těžko zvykají jisté kruhy občanstva některým novotám (viz e), též rakouskými zákony privilegované kruhy římskokatolic-
kého duchovenstva těžko nesou ustanovení sub b) a s neukrývanou „konku-
renční“ záští hledí ustríc šk. roku 18²³/24 kdy vejde v život nový učební
předmět sub a 1), ale všemu se zvykne. Na světské učitelstvo vznesen tímto
zákonem těžký úkol, ale jak četné známky nasvědčují, nedá učitelstvo dojíti
ke konci, jež by byly splněním obavy jeho moudrého učitele Masaryka,
pronesené při ušeučitelském sjezdu 1920 ve Španělském sále na hradě:

„Zkrátka, abychom se neblamovali!“

Neboj se, drahý máš, presidente, nebudeme!

Přese všecky tvrdosti

zákona ze 13. července 1922 č. 251 (t.zv. reparačního), který svým

V. článkem navalil na učitelská bedra až příliš vysokou míru povinností, ani
zákona ze 20. prosince 1922 č. 394 (= nového prosincového zákona),
který bolestně dotýká se hmotné existence všeho státního zaměstnanectva a
učitelstva,

přese všecka turzení a rušení t.zv. nadparity učitelstva, která neexistuje,
a naproti tomu přese všecka odpírání a neuznávání té pravé parity se
státními zaměstnanci

doufejme, že opět ke slovu se přihlásí starý, nefalšovaný učitelský idealis-
mus, který cestou přirozenou, nepolitickou sám vynutí si na občanstvu a
sborech zákonodárných správné a spravedlivé ocenění práce učitelstva ná-
rodních škol československých.

Místní připomínky k novým zákonům:

K „malému školsk. zákonu“:

Na žádost rodičů zproštěno bylo celkem 9 žáků nábož. vyznání římsko-katolického povinného vyučování náboženství.

Propouštění ze školy dělo se pro přechodnou dobu

a) u dítek, chodících devátý školní rok u den, kdy dožily 14. rok věku,

b) u ostatních u den, kdy dovršily osmý rok školní docházky, t. j.

koncem škol. roku 19²²/23 = 28. čeruna 1923.

K zákonu „reparačnímu“:

Odměna za vyuč. náboženství z duchovní správy zvýšena byla z Kč. 1.80 na Kč. 5.70 za každou vyučovanou hodinu s platností od 1. 6. 1922.

Cestné pro uč. nábož. z duch. správy zvýšeno na 2. Kč. za každý km cesty tam i zpět vykonané při minimální vzdálenosti 1.5 km od řádného bydliště uč. nábož.

Při pravidelném spojení ulakovém nahradí se jakožto cestné jízdné 2. tř. osob. ulaku za cestu tam i zpět.

K § 3.: Úřední odhad ceny naturálního bytu zdejšího řídicího učitele ve školní budově je následující:

k 1.18. 1914..... 240.- Kč ročně,

k 1.16. 1922..... 320.- Kč ročně,

k 1.18. 1922..... 360.- Kč ročně,

k 1.11. 1922.... 400.- Kč ročně.

Posléze uvedený obnos odčítá se od 1.16. 1922 řídicímu učiteli z jeho služebních požitků.

K zákonu „prosincovému“ (novému):

Od 1. 4. 1923 zraje se učitelstvu (i stát. zaměstnancům) 20% jednot. drah. přídatku.

Od 1. 1. 1923 platí se do pense 8% příspěvek ze zvýšené pensijní základny.

(Pozn.: Pensijní základna = zákl. služné zvýšené o 75% + 1/2 pražského míst. přídatku.)

Dodatek:

Daň z příjmů

platí se:

od 1. 1. 23 ... 50%

od 1. 4. - " ... 75%

od 1. 7. - " ... celá

Organisace školy a vyučování.

- 1.) Škol. rok 19²²/23 počínal 1. září 1922
a končil 28. června 1923.
- 2.) Celodenní vyučování normální zavedeno
u I., u V. a) a u V. b) tř. = ve 3 třídách;
střídavé vyučování polodenní
ve II. a), II. b), III. a), III. b), ve IV. a) a IV. b) t. j. u 6 třídách.
- 3.) Pobočky: Zems. šk. rada výnosem z 9. ledna 1923 č. 2119 ai 1923,
č. z. š. r. 126088 ai 1922 povolila ponechání jedné zatímní pobočky
do konce kalend. roku 1923. Pobočka budiž zrušena, nedostoupí-li
1. / 9. 1923 při zápisu celkový počet žáků u příslušné třídě čísla 81.
Výnosem z téhož dne a téhož čísla ponechána další jedna zat.
pobočka s tímtož omezením a s minimálním počtem 74 žáků.
(Ustanovení o počtu žáků však poté změněno výnosem z. š. rady pro
Velkou Prahu (intim. o. š. u. ze 21. / 8. 1923 č. 5896 ai 1923 sub IV.) na 61 žáků.)
- 4.) Umístění obecné školy se zřetelem k novostavbě ustanoveno výnosy
o. š. u. ze 4. / 7. 1923 č. 5363/23P a
ze 31. / 7. 1923 č. 5675/5759/23P
následovně:
u čp. 129 u přízemí: I., II., III. a), III. b), IV. a) třída, dále
sborovna a ředitelna;
u I. poschodí: V. b) tř. a jedno oddělení dívčích záchodů
pro tř. V. b.) a III. b.);
u čp. 179 u přízemí 1 kabinet,
u I. posch.: IV. b) a V. a) tř. a 1 velký kabinet (z třídy obrácené
k severu).

Inspekce.

Nový okr.šk. inspektor p. Augustin Šindelář navštívil naši školu
ve dnech 27./ listopadu 1922,

12./ února 1923 a konečně

13./ března 1923, kdy konána též inspekční konference.

Školní docházka ve školním roce 19²²/23.

a) dle ~~měsíců~~ tříd :

<i>Třída:</i>	<i>Půldní úřec:</i>	<i>Nezameškaných:</i>	<i>%</i>	<i>Omluvených:</i>	<i>%</i>	<i>Neomluvených:</i>	<i>%</i>
I.	18,706	17,576	93,96	1,130	6,04	-	-
II.a)	12,373	11,847	95,75	526	4,25	-	-
II.b)	11,776	11,119	94,59	601	5,10	56	0,31
III.a)	10,762	10,297	95,68	385	3,58	80	0,74
III.b)	11,847	11,138	94,02	681	5,74	28	0,24
IV.a)	13,513	13,137	97,22	260	1,92	116	0,86
IV.b)	10,943	10,219	93,39	687	6,28	37	0,33
V.a)	20,296	19,099	94,10	925	4,56	272	1,34
V.b)	21,500	19,426	90,35	1,930	8,98	144	0,67
<i>Sa</i>	<i>131,716</i>	<i>123,858</i>	<i>94,03</i>	<i>7,125</i>	<i>5,41</i>	<i>733</i>	<i>0,56</i>

a) dle ~~tříd~~ měsíců:

<i>Měsíc:</i>	<i>Půldní úřec:</i>	<i>Nezameškaných:</i>	<i>%</i>	<i>Omluvených:</i>	<i>%</i>	<i>Neomluvených:</i>	<i>%</i>
<i>Září</i>	<i>15,063</i>	<i>14,221</i>	<i>94,41</i>	<i>727,000</i>	<i>4,83</i>	<i>115</i>	<i>0,73</i>
<i>Říjen</i>	<i>14,436</i>	<i>13,459</i>	<i>93,23</i>	<i>812</i>	<i>5,63</i>	<i>165</i>	<i>1,14</i>
<i>Listopad</i>	<i>13,980</i>	<i>13,179</i>	<i>94,27</i>	<i>788</i>	<i>5,63</i>	<i>13</i>	<i>0,10</i>
<i>Prosinec</i>	<i>10,471</i>	<i>9,878</i>	<i>94,34</i>	<i>592</i>	<i>5,65</i>	<i>1</i>	<i>0,01</i>
<i>Leden</i>	<i>14,189</i>	<i>13,350</i>	<i>94,09</i>	<i>824</i>	<i>5,81</i>	<i>15</i>	<i>0,10</i>
<i>Únor</i>	<i>13,296</i>	<i>12,535</i>	<i>94,28</i>	<i>702</i>	<i>5,28</i>	<i>59</i>	<i>0,44</i>
<i>Březen</i>	<i>12,022</i>	<i>11,275</i>	<i>93,94</i>	<i>639</i>	<i>5,33</i>	<i>88</i>	<i>0,73</i>
<i>Duben</i>	<i>12,528</i>	<i>11,843</i>	<i>94,53</i>	<i>606</i>	<i>4,84</i>	<i>79</i>	<i>0,63</i>
<i>Květen</i>	<i>12,378</i>	<i>11,607</i>	<i>93,77</i>	<i>697</i>	<i>5,63</i>	<i>74</i>	<i>0,60</i>
<i>Červen</i>	<i>13,373</i>	<i>12,511</i>	<i>93,55</i>	<i>738,000</i>	<i>5,52</i>	<i>124</i>	<i>0,93</i>
<i>Sa</i>	<i>131,716</i>	<i>123,858</i>	<i>94,03</i>	<i>7,125</i>	<i>5,41</i>	<i>733</i>	<i>0,56</i>

Zdravotní stav mládeže

byl až na několik ojedinělých případů infekčních nemocí (záškrt, spalničky) uspokojivý. Též chřipka se ojediněle vyskytla.

Zdravotní službu školní konal z ochoty a dobrovolně městský lékař MUD^r. Jan Soukup.

Povinné očkování (revaccinace) žáků prvního a posledního školního roku (osmého)

provedeno ^{15.} / _{5.} 1923,

výsledky přehlednuty ^{22.} / _{5.} 1923 a shledány většinou pozitivními.

K podnětu „~~Učitel~~ Ústřední správní komise“ (oběžník ze ^{3.} / _{4.} 1923 č. 644 ai 1923) provedeno sborem učitelským společně s D^{rem} Soukupem šetření o dětech jednak duševně úchylných, jednak s tělesnými vadami.

Po vyšetření 24 vybraných žáků a výsledku jich rodičů shledáno a navrženo pro pomocné vyučování

19 žáků debilních,

3 žáci imbecilní;

mimo to zjištěny 2 žákyně se značnými tělesnými vadami zraku a sluchu.

O všech vyšetřených vyplněno celkem 24 popisných archů, jež byly zaslány městskému škol. výboru v Praze dne 21. / 7. 1923 k dalšímu šetření.

Škola a sociální péče

Různými vlivy, hlavně finančně-politickými postiženy byly vrstvy pracujícího lidu katastrofální nezaměstnaností následkem krise hlavně v průmyslové úprobě. Je samozřejmé, že trpěly neblahým tímto zjevem též naše hosti-vařské děti z kruhů dělnických. K částečnému zmírnění jejich utrpení vykonána byla 31. prosince 1922 školním sbírka podomní, která vynesla 649.- Kč, za něž nakoupeno látky na šaty, již bylo poděleno 36 dětem nezaměstnaných rodičů. Mimo to jsme tři té příležitosti obdrželi od míst. odboru Čsl. Červeného kříže 12 párů botek, jež byly též dětem rozdány.

K našemu vyzvání přihlásily se 2 místní rodiny, kde umístili jsme na dobu letních prázdnin 3 děti od vídeňského Českého srdce.

Školní slavnosti, vzpomínky atd.

konány byly z důvodu pedagog.-didaktických uzhledem ku velkým rozdílům v chápavosti žactva ve formě intimních slavností a besed třídních.

^{28.}/_{10.} 1922 oslaveno naše osvobození;

^{21.}/_{2.} 1923 konána smuteční slavnost na paměť ✠ *MUD^{ra}* Aloise Rašina, finančního ministra Republiky, tvůrce popřevratových státních finančních plánů, který v ten den byl pohřben jakožto oběť atentátu. (Nařiz. o.š. výboru z 19./2. 1923 č. 2198);

^{6.}/_{3.} 1923 zemřel „poštavský slavík“, náš básník Adolf Heyduk. ve všech třídách bylo vzpomenuáno;

^{7.}/_{3.} 1923 vzpomenuáno narozenin presidenty Tomáše G. Masaryka;

V posledním týdnu před velikonoce (druhá polovice března oslavována památka J. A. Komenského;

^{1.}/_{5.} oslaven svátek Práce;

^{13.}/_{5.} zemřela v Lánech u Kladna vzácná žena, paní Charlie Garrigue Masaryková, choť presidenty Republiky. Pohřbena byla v tichosti a prostotě na venkovském hřbitovku v Lánech. Pověděli jsme dětem o jejím životním utrpení, jež dovedla snášeti s heroismem pravé a věrné spolupracovnice a družky Masarykovy.

^{14.}/_{5.} 1923 navštívil Prahu francouzský generál maršálek Foch, vítěz ve světové válce nad německou armádou. Výnosem o.š.u. ze ^{12.}/_{5.} 1923 č. 3982/23P nařizeno bylo v ten den prázdno;

^{28.}/_{6.} 1923 - v den zakončení školního roku vzpomenuáno památky Mistra Jana Husa.

Nástivědné a rekreační výlety žactva

^{4.}/_{5.} 1923 - V.a) tř. do Prahy;

^{6.}/_{6.} - „ - - III.a) a IV.a) do Prahy;

^{19.}/_{6.} - „ - - IV.b) a V.b) parnikem do Štěchovic a Svatojanských proudu; II.a) do Kunratic

D. Místní školní rada

zvolena byla v r. 1921 dle předpisů nového nového zákona o míst.šk. radách ze dne 9. dubna 1920 č.292 a úředního nařízení ze dne 6. listopadu 1920 č.605 sb.z. a n.

Tchoto času složena jest následovně:

Předseda: Antonín Šimek, dilouedoucí v továrně Christophové (čsl. soc.);

náměstek: Václav Slabihoud, truhlář (soc. dem.);

zástupci škol: Šaffek Ludvík, def. odb. učitel,

Dlabal Jaroslav, zást. odb. učitel,

Vacek Bohuř, def. uč. a zást. spr. školy,

Dlabal Karel, def. uč.,

Rodrubecká - Dvořáková Marie, def. uč. ruč. prací;

zástupci obce školní: Škorpil Jaroslav, skladník (soc. dem.),

Vopička Frant., listonoš (čsl. soc.),

Čumpelíková Kateř., choť dělníka (čsl. soc.),

Aron Alois, zedník (soc. dem.),

Babička Jaroslav, řed. továrny Štěpánkovy (nár. dem.);

Karas Josef, sklenář (soc. dem.),

Bradáč Václav, typograf (čsl. soc.);

Koukal Jaroslav, rolník (rep. str.);

náhradníci: Podhajský Jaroslav, továrník (nár. dem.)

Krečmer Karel statkář (rep. str.)

Dle zásady pomerného zastoupení má

pol. strana čsl. socialistů 5 členů,

- " soc. demokratická 4 členy,

- " nár. demokratická 2 členy,

- " republikánská (agr.) 2 členy.

Inventární opravy prázdninové 1923.

Povoleny násl. obnosy:

na práce natěračské (tabule)..... Kč. 1.200.-

na práce truhlářské Kč. 280.-

na práce zámečnické.....Kč. 305.-

na práce čalounické (záclony).....Kč. 515.-

na práce zednické (kamna).....Kč. 90.-

nepředvídané.....Kč. 100.-

 Sa Kč. 2.500.-

Dotace, dary

Učitelství sbor dobrovolnými měsíčními příspěvky (0.2 % ze služebného) věnoval obnos Kč. 355.³⁷, za který zakoupil knihy z oborů mravní, občanské a tělesné výchovy a rukoděl. vyučování pro učitelskou knihovnu.

Míst. šk. rada k návrhu zástupců škol věnovala Kč. 150.- učitelství knihovně na zakoupení knih z oborů občanské a mravní výchovy;

Dram. odbor Federované Dělnické tělocvičné jednoty věnoval 1/2 výtěžku divad. představení Kč. 75.- ~~učitelství~~ školním knihovnám.

Rozděleno: 35. Kč učitelství a 40. Kč žákoušské knihovně.

Míst. šk. rada Kč. 881.- na žákoušskou knihovnu. Zakoupeno 72 knih.

Míst., škol. rada (město Praha)

za r. 1922 Kč. 2.202.40 na škol. potřeby pro chudé žáky,

za r. 1923 Kč. 2.280.- k témuž účelu.

Okr. šk. výbor za 470.- Kč. knih pro chudé žáky (75 kusů).

Okr. šk. výbor za 271.⁶⁰ Kč. učebních pomůcek.

Hostivař a Velká Praha

Během r. 1923 dokončeno doplnění místní elektrorozvodné sítě a jejího připojení k síti pražské.

Školní rozpočet na r. 1923 sestaven byl sice v r. 1922 místní šk. radou v Hostivaři, ale přezkoumán a prováděn byl jednak ústředními, jednak obvodovými (Uršovice) finančními orgány magistrátními.

Uládním nařízením z^{11.} / ledna 1923 ustanoveno rozdělení Hlavního města Prahy (= Velké Prahy)

v následující obvody:

Praha I. – VII. zůstalo nezměněno;

VIII.: Libeň, Strážkov, Kobylisy, Troja, Bohnice;

IX.: Vysočany, Prosek, Hloubětín;

X.: Karlín;

XI.: Žižkov, Hrdlořezy, Malešice;

XII.: Král. Vinohrady;

XIII.: Uršovice, Záběhlice, Hostivař, Strašnice;

XIV.: Nusle, Michle, Krč;

XV.: Podol, Bráník, Hodkovičky;

XVI.: Smíchov, Radlice, Hlubočepy, Malá Chuchle;

XVII.: Košíře, Motol, Jinonice;

XVIII.: Břevnov, Střešovice, Liboc;

XIX.: Dejvice, Bubeneč, Sedlec, Uukovice, Veleslavín.

Poč. obyv. 1921:

212.265 ob.

38.653 "

13.727 "

25.046 "

74.923 "

84.435 "

43.640 "

46.803 "

9.779 "

64.345 "

4.612 "

18.247 "

31.245 "

667.720 ob.

Výsledky sčítání lidu v r. 1921 (^{15.}/2):

Hostivař

má celkem 3186 oby.

a) dle národnosti:

3065 Čechů,
55 Němců,
51 Slováků,
12 Poláků,
2 Ukrajinci
1 Ital

3186 ob.

b) dle nábož. vyznání:

2206 říms. katol., (69%)
282 čl. církve, (9%)
30 evang. čsbratrsk.,
23 " reform.,
2 " helv.,
5 " angsk.,
18 židovsk.,
1 pravosl.,
1 řecko-katol.,
1 staro-katol.,

617 bez vyznání (19%)

3186 ob.

Háje - 171 oby.

171 Čechů.

145 říms. kat.,
13 čl.,
3 event. ref.,
2 žid.,

8 bez vyzn.

171 ob.

Praha XIII 43.640 ob.;

Velká Praha ... 667.720 ob. (viz. předešlá strana),

Čechy 6.670.582 ob.,

Morava 2.662.884 ob.,

Slezsko 672.268 ob.,

Slovensko ... 3.000.870 ob.,

Podkarp. Rus .. 606.568 ob.,

Československá republika 13.613.172 ob.,

(Data o Velké Praze atd. cituji z denního tisku a jak vím ze zkušenosti, není proto vyloučena možnost chyby).-

(Rozloha: Čechy 52.053 km², Morava 22.304 km², Slezsko 4.134 km²)

} i s cizozemci

Ku konci připojuji ze zpráv stát. úřadu statistického několik zajímavých dat
o vlivu světové války na populaci :

U Čechách, na Moravě a u Opavsku

narodilo se u r. 1914 ... 254.265 dětí

1915 ... 188.657 - " -

1916 ... 132.657 - " -

1917 ... 119.938 - " -

1918 ... 113.489 - " -

*Tato čísla s relativitě klesající tendencí vysvětlují nám příčinu poklesu u
počtu nováčků školních u létech 1920-1924*

Mrtvě narozených : 1914 ... 7173,

1915 ... 5146,

1916 ... 3899,

1917 ... 3469,

1918 ... 3331.

Úmrtnost (u Čech., na M. a u Op.):

U r. 1914 bylo 181.981 zemřelých

1915 -" - 193.900 -" - (první rok hladu)

1916 -" - 182.544 -" -

1918 -" - 227.729 -" - (hlad a španělská chřipka)

U r. 1918 bylo o 114.240 více úmrtí než narození.

Ve Velké Praze bylo u r. 1914 o 911 více narození než úmrtí

1915 o 2738 méně -" - -" - ,

1916 o 5604 méně -" - -" - ,

1917 o 8120 méně -" - -" - ,

1918 o 9965 méně -" - -" - .

! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !

*Čtenáři milí, zamysli se nad těmito několika čísly a rozejmej chvíli o
„požehnání“ světového militarismu a o bezmezně přímé blbosti lidstva na
počátku XX. století.*

Přístavba školní budovy čp. 129.

O nutnosti přístavby je v této knize v zápisech a posledních let několikrát psáno. Zvláště od šk. r. 19²⁰/21, kdy započala svoji činnost škola měštanská, byla tato nutnost až příliš bolestně pocítována.

Projekt přístavby, vypracovaný ještě za patronace samostatné obce hostivařské provedla po jistých průtahích Praha.

Postup právní byl následující:

č. j. 1927-I.C.

VYHLÁŠKA.

veřejného nabídkového řízení.

Obec hlavního města Prahy zadá pro přístavbu školní budovy v Praze-Hostivaři práce:

.....

Uveřejněno ve všech denních listech dne 12. listopadu 1922.

Zadání prací:

Zednické, nádenické, betonářské: „Družstvo stavebních zaměstnanců, zaps. spol. s r. o. u Praze - Michli. Zadávací obnos Kč. 219. 677.54 (bude jistě překročen).“

Pokryvačské fa Wildmann a Preis u Praze.

Tesařské fa Tuček, Kr. Vinohrady.

Truhlářské fa Strěbrný, Kr. Vinohrady.

Zámečnické fa Hruška, Hostivař.

Elektrotechnické fa Kutina, Hostivař.

Instalatérské fa Sviták, Karlín.

Natěračské fa Vála a Suitek.

Sklenářské fa Říha, Hostivař.

Malířské fa Fessl a Kadlec, Praha II., Sokolská

Klempířské „Družstvo Klempířů“ Praha II.

Čalounické fa Horák, Kr. Vinohrady.

Železná kamna od fy Horák a Ullman, Praha II.

Kanalizace - stavitel Souček, Praha VII. (část),

„Stavební družstvo“ (ostatek),

Vodovod: Městská vodárenská kancelář u Praze.

Urchní dozorcem stavby byl magistr.ingenieur Marek, Praha.

Stavební práce:

(stavebyvedoucí mistr Karel Smolík, Michle).

Postup: 6./3. 1923 přijmuto staveniště.

7./3. počato s dovozem materiálu, s bouráním hradební zdi a kolny na acetyl. aparát.

12./3. počato s výkopem }
23./3. - " - se zděním } základy

27./3. položena asfaltová izolace a položeno přízemní zdivo

28./3. počalo se zditi přízemí

10./4. zhotoveny betonové překlady

14./4. dostavěno přízem. zdivo a postaveno hlavní lešení

19./4. usazeny nosiče pro stropní konstrukci.

22./4. počato s vyzdívkou I. patra

9./5. dosazeno rovnosti

12./5. půdní zdivo.

22./5. dokončeny komíny

12./6. počato s omítkou fasády.

19./6. počato s vnitřní omítkou

17./7. skončena vnitřní omítka.

30./7. skončena fasáda na přístavbě a počato s opravou fasády původního (starého) křídla budovy čp. 129.

17./8. skončena dtto.

18./8. počato omítka kameninového soklu

5./9. dokončena dtto.

21./9. počato stavba hradební zdi

13./10. skončena dtto.

15./10. skončena instalace záchodů a kanalisace.

Materiál stavební:

cca 148.000 cihel na budovu (cca a 400.- Kč s dovozem)

z cihelny „Praga“ u Uhřetěvesi

a z cihelny p. Černého, rolníka u Hostivěři ;

257 m³ kopaného písku na zdivo (dod. p. Černý) cca a 40.- Kč s dov.;

65 m³ říčního písku na fasádu a betonové práce

z pražských náplavek cca a 72.- Kč z dovozem;

6 m³ fasádního písku od firmy Kneifel u Proseku a 72.- Kč;

150 q cementu z Královodvorské cementárny a 63.50 Kč;

450 q vápna z Pražsk. vápenky u Bráníku a 24.- Kč;

165 m³ lomového kamene na základy z městského lomu

u Hostivěři cca a 59 Kč s dov.;

8.103 kg železa od fy „Ferra“, Praha.

Staveb. dělnictvo :

Průměrně zaměstnáno až k rovnosti

9 zedníků, 5 učňů, 2 betonáři, 12 dělníků, 2 dělnice.

Omítky: 6 fasádníků, 4 vnitřní omítkáři.

Hradební zedl: 3 zedníci, 3 dělníci, 1 dělnice.

(Všecky tyto údaje zapisuji pro eventuelní potřebu vlastivědného vyučování.)

Přístavbou získala obecná škola 3 třídy (přízemí)

a měšťanská škola 2 kabinety (přízemí)

2 třídy,

kreslárnu,

1 kabinet

} u I. poschodí.

Koncem prázdnin 1923 nejsou ještě všechny práce dokončeny a nových místností nelze proto počátkem příštího roku dosud užívatí.

Změny ve sboru učitelském

ve II. pololetí 19²²/23 :

- ^{1.}/_{4.} 1923 odchází ind. učitelka Zdrůbecká - Dvořáková Marie na zdravotní dovolenou (do ^{30.}/_{6.} 1923). Zastupuje ji ind. uč. Šimůnková Anna, působivší posledně na obec. školách u Mukařově a Struhařově na Českobrodsku.
- ^{1.}/_{4.} 1923 vrací se uč. Ant. Bouška ze zdravotní dovolené. Zast. uč. Paříková Jindřiška odchází na obec. školu do Jilového.
- ^{16.}/_{4.} vrací se uč. Divišková Klementa ze zdravot. dovolené. Zast. uč. Holub Josef odchází na obecnou školu do Podolí.

Časté a četné změny ve sboru učitelském jeví se v jednotlivých třídách následovně:

I. tř. vyučovala po celý rok Marie Velebová proud. Lisická;

II. tř. a) ^{1.}/_{9.} - ^{30.}/_{9.} 22 Ant. Zeman,
^{1.}/_{10.} - ^{31.}/_{10.} 22 Marie Nygrýnová,
^{1.}/_{11.} - ^{30.}/_{11.} 22. Ant. Zeman,
^{1.}/_{12.} - ^{15.}/_{4.} 23 Jos. Holub,
^{16.}/_{4.} - ^{28.}/_{6.} Marie Nygrýnová;

II. tř. b) ^{1.}/_{9.} - ^{31.}/_{10.} Jarm. Kunová,
^{1.}/_{11.} - ^{30.}/_{11.} Marie Nygrýnová,
^{1.}/_{12.} - ^{14.}/_{1.} 23 Ant. Bušta,
^{15.}/_{1.} - ^{31.}/_{3.} Jindř. Pařízková,
^{1.}/_{4.} - ^{28.}/_{6.} Ant. Bušta;

III. tř. a) vyučoval po celý rok Boh. Vacek;

III. tř. b) ^{1.}/_{9.} - ^{4.}/_{11.} Kl. Divišková,
^{5.}/_{11.} - ^{30.}/_{11.} nebylo substituta, tož suploval celý sbor po hodinách,
^{1.}/_{12.} - ^{15.}/_{4.} Marie Nygrýnová,
^{16.}/_{4.} - ^{28.}/_{6.} Kl. Divišková;

IV. tř. a) po celý rok Karel Dlabal;

IV. tř. b) - " - " - Jaroslava Dlabalová;

V. tř. a) - " - " - Stanislav Nolč;

V. tř. b) - " - " - Jarmila Mašková.

Během prázdnin odchází:

Mar. Nygrýnová jakožto přespočetná na Českobrodsko;

Jar. Naškové - " - " - na Kutnohorsko;

Ant. Zeman do Pp. Křiváček;

Ant. Bušta na stát. školu menšinou do Lohého u Jindř. Hradce.

zapsal

Bohuš Vacek,

učitel a zást. spr. školy.